

Kraieva M.V.

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

HISTORICAL AND PEDAGOGICAL ORIGINS OF THE CLUB AS A PEDAGOGICAL PHENOMENON

Summary

Investigated historical and pedagogical origins club as pedagogical phenomenon. Formulated urgency of the problems outlined and analyzed research and publications in which a solution of the problems outlined. Deals with the goals and objectives of the article that the findings and the prospects for further development in the direction signified the period. Highlight of the unsolved problems outlined.

Keywords: club, club work, an intelligent personality, forms and methods of club activities Proletkult workers' clubs.

УДК 378.09:339.9.012.24

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кричківська О.В.

Тернопільський національний економічний університет

У статті досліджено та узагальнено основні підходи до визначення структури міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічної діяльності. На основі функціонального підходу виокремлено компонентний склад (мотиваційно-ціннісна; когнітивно-пізнавальна; культурно-поведінкова; функціонально-прагматична; особистісно-розвивальна; рефлексивна) та уточнено зміст міжкультурної комунікативної компетентності студентів-міжнародників.

Ключові слова: міжкультурна комунікативна компетентність, фахівці зовнішньоекономічної діяльності, формування, компонента, структура, досвід міжкультурної взаємодії.

Постановка проблеми. Проблема міжкультурної комунікації стає особливо актуальною у зв'язку зі складними процесами, які відбуваються сьогодні у глобалізованому світі. У контексті цих процесів особливе значення набуває проблема міжкультурної комунікативної компетентності, як основи взаєморозуміння і взаємодії між представниками різних культур. Особливі вимоги до володіння міжкультурною комунікативною компетентністю висуваються до фахівців, які працюють у сфері міжнародних зв'язків.

Аналіз останніх досліджень. Питання підготовки студентів вищих навчальних закладів у руслі компетентнісного підходу є предметом вивчення багатьох дослідників. Серед зарубіжних вчених варто назвати Р. Боятциса, В. Ландшеер, Д. МакКлелланда, А. Мейхью, Дж. Равена, Лайл Спенсер і Сайн Спенсер, Р. Хайгерті, Е. Шорт та ін. Ця проблема перебуває у колі уваги російських (В. Байденко, О. Бермус, В. Болотов, Е. Зеєр, І. Зимня, В. Краєвський, В. Серіков, І. Фрумін, А. Хуторський та ін.) й українських вчених (Н. Бібік, П. Бачинський, І. Гудзик, І. Драч, С. Калашнікова, Я. Кодлюк, В. Луговий, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, С. Сисоєва, О. Слюсаренко, Т. Смагіна, М. Степко, Ж. Таланова, Г. Терещук та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття.

Аналіз психологічної і педагогічної літератури свідчить, що проблема визначення структури міжкультурної комунікативної компетентності є все ще актуальною, оскільки невирішеними залишилися питання виокремлення та обґрунтування складових міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічної діяльності.

Мета статті – на основі функціонального підходу визначити структуру та зміст складових міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. У наш час існують різні варіанти і підходи до визначення структури міжкультурної комунікативної компетентності (далі – МКК). Так, наприклад, при розробці структури МКК Т. Симоненко, І. Гудзик, А. Хуторський та ін. опираються на компетенції, як складові компетентності. Інші вчені, серед яких Г. Єлізарова, ототожнюють компетентності та компетенції. У свою чергу О. Леонтович в структурі міжкультурної компетентності виділяє: мовну, комунікативну і культурну складові. Посвоєму унікальною є спроба С. Rosado розглянути МКК як когнітивну, афективну й оперативну здатність до адаптації внутрішньої системи людини в усіх контекстах міжкультурної комунікації [8]. Ще один спосіб визначення компонентного складу структури МКК, яким скористався М. Го-

ловань, впливає із аналізу функцій МКК особистості. Адже відомо, що компетентність фахівця відіграє у суспільстві надзвичайно важливу роль. До сфери діяльності управлінських кадрів і менеджерів зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) зокрема відносять: адміністративну, стратегічну, експертно-консультативну, представницьку виховну, психотерапевтичну, комунікативно-регулюючу та інноваційну функції [7]. Тому, згідно з висновком М. Голованя, компетентність у зовнішньоекономічній діяльності виконує мотиваційно-спонукальну, гностичну, діяльнсну, емоційно-вольову, ціннісно-рефлексивну, комунікативну функції.

Систематизація функцій, здійснена українськими вченими, видається переконливою. Однак текстовий аналіз і узагальнення комунікативних дискурсів у сфері ЗЕД дали можливість розширити їх діапазон і згрупувати функції МКК у сфері ЗЕД у шість підгруп, виділивши: функцію накопичення і обміну досвідом; спонукальну; функцію здійснення управлінського впливу; нормотворчу функцію; діагностично-проективну; функцію забезпечення дієздатності особистості у міжкультурному середовищі. Зосередимось на змістовій частині і опишемо, як саме проявляється кожна функція зокрема.

1. *Функція накопичення і обміну досвідом.* Компетентність ще більше активізує пізнавальну, інтелектуальну, соціальну активність та розвиток особистості, що виявляється в інтересі у засвоєнні та накопиченні знань, умінь, навичок і досвіду. Розширення кругозору, ерудиції, освіченості, у свою чергу, націлені на зміну статусу, ускладнення функції професійної діяльності, на перспективи і трансформацію, а також виступають основою для досягнення самоствердження. Спостерігається, що успіхи та визнання у сфері професійної і соціальнокультурної діяльності детермінують динамічну позитивну зміну особистісних якостей. Крім цього компетентна людина проявляє ініціативу і готовність поділитися досвідом, навчити ще когось і одночасно цінує бажання іншої сторони передати все краще їй.

2. *Спонукальна функція.* МКК мотивує подальше навчання/учіння, виступає запорукою комунікативного розвитку і набуття зрілості думок, цінностей, спрямованості особистості, яка прагне самоствердитися у власній ніші ЗЕД, реалізувати свій потенціал, проявити свої здібності, поважати себе, досягти успіхів, набути авторитету у своїх колег у межах професійного середовища (інокультурного в тому числі). Компетентність «заважає» людині стояти осторонь від прогресу і навпаки виступає рушійною силою позитивних змін, мобільності та інноваційності.

3. *Функція здійснення управлінського впливу.* Виходячи із основних функцій, які виконувати-ме у суспільстві майбутній менеджер ЗЕД (організаційної, мотиваційної, контролю, планування, прогнозування та ін.), переконуємося у тому, що жодна з них не обходиться без комунікації, а конкретніше, – без інтерактивності і взаємодії. Компетентна людина легко досягає позитивного ефекту: вона спрямовує свої мовні/мовленнєві дискурси на конкретного слухача, вмiло доводить потрібний зміст, вуалює негативне, шукає шляхів порозуміння і таким чином позитивно впливає на

слухача (змiнює його висновки, уподобання, установки – тобто мислення і поведінку).

Саме такий психолого-педагогічний вектор здійснення управлінського впливу проявляється завжди і всюди, без огляду на середовище чи ситуацію, на одного чи декількох комунікантів, на малу групу чи велику аудиторію і відрізняється лише масштабом і мірою відповідальності. Окрім цього, педагогічна складова забезпечує створення умов для успішної комунікації (особливо переговорів, конференцій, зборів).

Компетентність проявляється також у здатності людини до гармонізації своїх емоційних станів, регуляції вольових напружень, мобілізації сил для подолання труднощів щоденного ділового професійного спілкування, розвитку основних якостей – неупередженості, витривалості, стриманості. Адже вони найбільше проявляються у полікультурному середовищі, тому що розбіжність культур можна нівелювати або максимално звужити за допомогою психологічного впливу, який реалізується через міжкультурну комунікацію або діалог культур. Окрім цього, у процесі цілеспрямованого мовлення надзвичайно важливого значення набуває здатність комунікантів передбачати наслідки: зуміли ми переконати іншу сторону чи ні, вагомими були наші аргументи чи ні, повернули ми розмову у потрібне русло чи ні, досягли взаєморозуміння, потрібного для подальшої взаємодії, чи ні і т. п. Саме у такому аспекті реалізується прогностичний вектор функції МКК.

4. *Нормотворча функція.* Культурно-специфічна орієнтаційна система складається із певних культурних стандартів: норм, оцінок, ціннісних орієнтацій, правил і т. ін., яким слiдують і які поділяють члени певної культури. Нормотворча функція проявляється через доведення культурних стандартів і тим самим налагодження соціальних і культурних зв'язків, конструктивну взаємодію усередині груп і здатність трансформувати їх у дієздатні команди (професійні у тому числі). Сприйняття і розуміння стандартів веде до швидкої адаптації і стресостійкості, впливає на орієнтацію в інокультурному середовищі. Завдяки вільному володінню іноземною мовою/мовленням, акультурації та акцепції культурних відмінностей здійснюється свідомий вибір поведінкових моделей/інтерактивних стратегій.

5. *Діагностично-проективна функція.* Діагностично-проективна функція МКК відповідає за встановлення реального стану і регуляцію взаємовідносин в умовах професійного середовища у рамках групи/команди/організації у межах інокультурного соціуму. Міжкультурне спілкування – це не лише позитивні за змістом і формою моделі поведінки, але й такі, що викликають негативні реакції: йдеться про непорозуміння, суперечки, конфлікти різного рівня, які виникають найчастіше через порушення зворотного зв'язку, завелику дистанцію між керівником і підлеглим, культурні відмінності, помилки у писемному/усному мовленні. Усі вони піддаються корекції через суб'єкт-суб'єктні обговорення, погоджувальні ради чи комітети з професійної етики в організації.

6. *Функція забезпечення дієздатності особистості у міжкультурному середовищі.* В основі функції – комунікативний процес і мовна/мов-

леннева поведінка як особливий вид діяльності людини, що реалізується в міжособистісних контактах у полікультурному просторі. У першу чергу йдеться про способи отримання, накопичення, обробки і поширення інформації, а також про ефективні методи її презентації. Діяльнісний вектор даної функції підкреслює також дієздатність і готовність особистості до виконання своїх прагматичних функціональних обов'язків у сфері ЗЕД. Це стосується усієї сфери вербального, невербального, паравербального іншомовного спілкування, яке сприймається насамперед у формі діалогу або полілогу. Функція забезпечення дієздатності є системоутворюючою, оскільки компетентність проявляється через здатність проектувати свою власну комунікацію для того, щоб її продукт/результат вирізнявся якістю, результативністю та умінням розв'язувати проблеми (поза функціями у певній предметній галузі).

Нижче, у таблиці 1 відображено зв'язок функцій компетентності та відповідних складників структури МКК.

Таблиця 1

Взаємозв'язок функцій компетентності та компонентів МКК

Функції міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців ЗЕД	Компоненти структури МКК майбутніх фахівців ЗЕД
1. Спонукальна функція	1. Мотиваційно-ціннісна компонента
2. Функція здійснення управлінського впливу	2. Функціонально-прагматична компонента
3. Функція накопичення і обміну досвідом	3. Когнітивно-пізнавальна компонента
4. Нормотворча функція	4. Культурно-поведінкова компонента
5. Діагностично-корективна функція	5. Рефлексивна компонента
6. Функція забезпечення дієздатності особистості у міжкультурному середовищі	6. Особистісно-розвивальна компонента

Ступінь вираженості сформованості компетентності внутрішньо обумовлений її структурою. Як видно з поданої таблиці 1, компетентність служить потужним стимулом/мотивом розвитку особистості, а мотиваційно-ціннісна компонента структури МКК – спонукою до позитивних змін, мобільності потреб та досягнення успіхів.

З іншої сторони, компетентність, притаманна управлінцям сфери ЗЕД, проявляється через здійснення прямого/непрямого впливу на комунікантів завдяки заслуженому авторитету, а функціонально-прагматична компонента структури МКК відповідає за спрямування комунікації (чи комунікативного дискурсу) на цільову аудиторію/групу/окремих комунікантів з певною метою. Якщо нормотворчою функцією передбачається доведення культурних стандартів, норм і правил для оптимального налагодження зв'язків, то культурно-поведінкова дає культурні орієнтири комунікантам для оцінки власної моделі поведінки у певних обставинах міжкультурного середовища. Діагностично-корективна функція компетентності нагадує рефлексію в усіх її

можливих проявах і, найголовніше, – демонструє готовність до здійснення критичної оцінки реального стану речей заради внесення змін і корекції. І, нарешті, спільні риси функції забезпечення дієздатності та особистісно-розвивальної компоненти: обидві стосуються особистості, її розвитку та дієздатності в міжкультурному середовищі, обидві вказують на те, що єдиним шляхом до прогресу є навчання, учіння і соціалізація, а також на те, що оцінити свій рівень можна лише за допомогою зіставлення з іншими, у тому числі з представниками інших культур.

Серед спроб всебічного теоретичного аналізу сутності та механізмів формування МКК, що з'явилися у вітчизняній науці в останні роки, слід врахувати висновки з дисертаційного дослідження А. Садохіна. Науковець розглядає цей феномен у зв'язку з процесом міжкультурної комунікації, в яку вступають індивіди – носії різних культур. Кожен з них виступає в цьому процесі і як окремих індивід, і як член певної соціокультурної групи, і як представник певної культурної спільноти, і як представник усього людства. У свідомості такої людини, на думку автора, одночасно присутні індивідуальні, соціально-групові, національні і універсальні знання. Ця ідея знайшла своє відображення у нашій спробі поєднати функції компетентності зі структурними компонентами МКК, що покладено в основу моделювання процесу формування міжкультурної комунікативної компетентності.

Щодо змісту: мотиваційно-ціннісна компонента структури МКК розглядається через повагу до культурних цінностей, характерних для інокультурного середовища, сприйняття міжкультурних відмінностей; відношення до інновацій; уміння управляти емоціями та справлятися із негативними станами при різких змінах звичного порядку; розуміння важливості того, чому вміння, навички і досвід міжкультурної комунікації є надважливими для майбутнього фахівця ЗЕД. Важливого значення тут набуває акцепція ключових цінностей та відмінностей, характерних для різних інокультур, відкритість до змін, свідоме ставлення до необхідності досягнення високого рівня МКК.

Для функціонально-прагматичної компоненти найбільш характерним є поєднання функцій менеджера ЗЕД стосовно здійснення управлінського впливу через міжкультурну комунікацію. Пріоритетною установкою для комунікантів у межах функціонально-прагматичної компоненти стала необхідність розширити професійні функціональні можливості і досягти готовності до міжкультурної комунікації в складних і непередбачуваних умовах; розвинути стійкість до негативних впливів; сформувати вміння налагоджувати зворотній зв'язок у групі, а також досягти ефекту сумісного зусилля через виконання паритетних ролей, взаємозаміну і взаємодоповнення у конкурентному міжкультурному середовищі.

Зміст когнітивно-пізнавальної компоненти структури МКК розкриває сформованість уміння реагувати на мовні/мовленнєві стимули та розуміти зміст отриманої інформації, володіння достатнім запасом лексичних одиниць, що відносяться до дискурсу майбутньої фахової діяльності. У процесі формування МКК проявляються досить розвинені

уміння спілкуватися з носіями мови, дійти до розуміння, незважаючи на особливості і труднощі, пов'язані із розгадкою мовних/мовленнєвих кодів, а також готовність до компромісу. Важливе значення для МКК у межах когнітивно-пізнавальної компоненти є здатність до конструктивної аргументованої дискусії в рамках співпраці та накопичення віртуального досвіду комунікативної взаємодії у міжкультурній групі/команді.

Культурно-поведінкова компонента структури МКК – одна із найважливіших. Основні акценти ставляться на уміння коректно будувати та вживати мовні конструкції, враховуючи *dos and don'ts*, та вести себе в часових і просторових межах міжкультурного середовища згідно прийнятих правил. Уточнимо також, що моделювати свою мовну/мовленнєву поведінку потрібно у відповідності до нових умов і ситуацій, не порушуючи етичні норми, прийнятні у міжкультурному середовищі.

Особистісно-розвивальна компонента структури МКК відображає позитивний вплив міжкультурної комунікації через розширення адаптивних можливостей, розвиток особистісних якостей (відповідальність, неупередженість, організованість, рішучість), а також реальну активізацію особистісного потенціалу у міжкультурному середовищі шляхом покращення взаємовідносин у форматі «керівник-підлеглий», «підлеглий-керівник». У роботі групи/команди в міжкультурному середовищі формується така якість, як стресо-

стійкість; проявляється вміння долати перешкоди і знаходити компроміси за допомогою аргументів, з'являється відчуття особистої значущості, що є прямим наслідком позитивного впливу міжкультурної комунікації на розвиток особистості.

Рефлексивна компонента структури МКК «відповідає» за активізацію самооцінки учасників, фіксацію їх особистісних досягнень та успіхів у процесі міжкультурної взаємодії, а також покращення значень показників локусу контролю. Локус контролю у процесі формування МКК все більше трансформується у внутрішній. Навички моніторингу і корекції самооцінки особистих досягнень у сфері комунікативної діяльності у міжкультурному просторі допомагають досягти конкурентоспроможності у проектній роботі, у роботі Т-груп та інших видах.

Висновки. На основі функціонального підходу до визначення структури МКК розширено, виокремлено та представлено компоненти міжкультурної комунікативної компетентності (мотиваційно-ціннісна; когнітивно-пізнавальна; культурно-поведінкова; функціонально-прагматична; особистісно-розвивальна; рефлексивна), співвіднесені з функціями майбутнього фахівця у сфері ЗЕД. Однак процес формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів-міжнародників як феномен потребує подальшого вивчення з метою глибшого розкриття його сутності, оптимальних можливостей моделювання, визначення етапів та умов реалізації.

Список літератури:

1. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / М. С. Головань // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 23-30.
2. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – СПб.: Каро, 2005. – 352 с.
3. Елизарова Г. В. Формирование межкультурной компетенции студентов в процессе обучения иноязычному общению: автореф. дисс. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Г. В. Елизарова. – СПб., 2001. – 38 с.
4. Леонтович О. А. Россия и США: введение в межкультурную коммуникацию: учебное пособие / О. А. Леонтович. – Волгоград: Перемена, 2003. – 399 с.
5. Леонтович О. А. Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения / О. А. Леонтович. – М.: Гнозис, 2005. – 351 с.
6. Садохин А. П. Межкультурная компетентность: сущность и механизмы формирования: автореф. дисс. на соиск. ученой степени д-ра культурологии: 24.00.01 / Александр Петрович Садохин. – М., 2008. – 40 с.
7. Сучасні гуманітарні підходи в теорії і практиці виховання: Сб. наук. статей / Укл. і відп. ред. Д. В. Григор'єв, ред. Є. І. Соколова. – Перм, 2001. – 201 с.
8. Caleb Rosado. Restructuring Education for the 21-st century / Rosado Caleb. Dep. of urban studies. – Eastern University Philadelphia, 1996.

Крычківська О.В.

Тернопольский национальный экономический университет

СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация

В статье исследованы и обобщены основные подходы к определению структуры межкультурной коммуникативной компетентности будущих специалистов внешнеэкономической деятельности. На основании функционального подхода определен компонентный состав (мотивационно-ценностный; когнитивно-познавательный; культурно-поведенческий; функционально-прагматический; личностно-развивающий; рефлексивный) и детализировано содержание межкультурной коммуникативной компетентности студентов-международников.

Ключевые слова: межкультурная коммуникативная компетентность, специалисты внешнеэкономической деятельности, формирования, компонента, структура, опыт межкультурного взаимодействия.

Krychkivska O.V.

Ternopil National Economic University

NATURE AND STRUCTURE OF INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCY OF THE FUTURE SPECIALISTS OF FOREIGN TRADE ACTIVITIES

Summary

The basic approaches to the determination of the structure of intercultural communicative competency of future professionals of foreign economic activity are analyzed and summarized in the article. On the ground of the functional approach the component composition (motivational-valuable, cognitive-informative, cultural-behavioral, pragmatic-functional, person-developing; reflective), the content of intercultural communicative competence of future professionals of foreign economic activity are defined.

Keywords: intercultural communicative competency, experts of foreign trade, formation, component, structure, experience of cross-cultural interaction.

УДК 793.31(07)

УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ ПОЗААУДИТОРНОЇ МИСТЕЦЬКО-ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЇХ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАСОБАМИ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

Куценко С.В.

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

У статті висвітлюється проблема формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії засобами народно-сценічного танцю у процесі позааудиторних форм діяльності. Автором виділено ряд провідних форм роботи зі студентами-хореографами, серед яких: творчі зустрічі, участь у навчально-методичних семінарах, майстер-класах, творчі екскурсії, хореографічний ансамбль, концертна діяльність, участь у фестивалях, педагогічна практика, науково-дослідна робота, самостійна робота. Досліджено, що позааудиторна мистецько-хореографічна діяльність, яка ґрунтується на інтерактивній взаємодії викладача і студента, сприяє самовдосконаленню та творчому розвитку, мотивує до самостійності та творчості, пробуджує ініціативність.

Ключові слова: творчий потенціал, майбутній учитель хореографії, народно-сценічний танець, позааудиторна діяльність, творчий розвиток.

Постановка проблеми. Демократизація сучасного суспільства вимагає від майбутніх учителів потужних запасів плюралізму творчих ідей. Впровадження новітніх технологій у навчально-виховний процес студентів-хореографів не може обмежуватись лише низкою педагогічних вимог та правил, які зазвичай зорієнтовані на вирішення шаблонних дидактичних завдань. На всіх етапах підготовки майбутнього педагога-хореографа з новаторським поглядом у майбутнє, вища школа покликана сформувати всебічно виховану особистість з високим рівнем творчого потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика увага в дослідженнях сучасних вчених приділяється осмисленню сутності і змісту творчості (К. Альбуханова-Славська, Д. Богоявленська, В. Ніколюк, А. Матюшкін, А. Мелік-Пашаєв, А. Менегетті, Я. Пономарьов, О. Туриніна, А. Шумілін та ін.); творчому потенціалу особистості (В. Андреев, Н. Кічук, П. Кравчук, Н. Кузьміна, В. Моляко та ін.); розвитку особистості в творчій діяльності (В. Андреев, Ю. Кулюткін, О. Матюшкін, В. Шубинський та ін.); підготовці вчителя до творчої професійної діяльності (Ю. Азаров,

Л. Андрощук, І. Зязюн, В. Кан-Калік, Н. Кічук, М. Нікандров, О. Пехота, С. Сисоева та ін.).

Багато наукових досліджень присвячено проблемі підготовки майбутнього вчителя, розвитку його творчих здібностей, формуванню творчого потенціалу, а саме: вивченню творчої особистості, її потенційних можливостей та здібностей (Б. Ананьєв, В. Андреев, Д. Богоявленська, Н. Кузьміна, М. Лазарев, В. Моляко, Н. Посталюк, Б. Теплов, Е. Яковлева); психолого-педагогічним аспектам формування творчого потенціалу майбутнього фахівця (О. Чаплигін, Р. Серьожникова та ін.); формуванню творчого потенціалу майбутнього педагога в процесі вивчення мистецьких дисциплін (В. Воеводін, Г. Гладишев, В. Орлов, О. Отич, О. Музика, О. Шамріна та ін.).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При усій повазі до вищезазначених науковців вважаємо, що малодослідженою залишається проблема формування творчого потенціалу майбутніх учителів хореографії засобами народно-сценічного танцю у процесі позааудиторних мистецько-хореографічних форм діяльності.